

COMUNICAT DE PRESĂ

EMBARGO

Conținutul acestui raport nu trebuie menționat, citat sau prezentat în nici o publicație scrisă, de nici un post radio sau TV și de nici un mijloc electronic de informare înainte de
18 septembrie 2001, ora 19:00 ora Bucureștiului

TAD/INF/PR26
18 septembrie 2001

Comaniile transnaționale din țările central și est europene sunt decise să devină “jucători proeminenți” în lumea investițiilor

Principalele corporații multinaționale (CTN)¹ din Europa centrală și de est “sunt pe punctul de a se autointitula jucători proeminenți” în arena mondială a investițiilor, se arată în Raportul Mondial al Investițiilor 2001,² elaborat de Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) și dat publicității astăzi de Centrul de Informare ONU pentru România.

Pentru majoritatea celor 25 de CTN ne-financiare situate pe primele locuri în regiune (*vezi tabelul 1*), activitățile economice străine s-au dezvoltat mai rapid decât cele interne în 1999. Compania rusă Lukoil Oil Co. conduce detașat în clasament, cu 3,2 miliarde de dolari în active străine. Transporturile, petrolul și gazele naturale și industria farmaceutică sunt sectoarele principale care au atras investiții străine.

Investițiile străine directe (ISD)³ în regiune⁴ (mai puțin Malta) au crescut anul trecut până la un nivel fără precedent, de 27 miliarde de dolari (cu aproape 7%). Urmând tendința din anii care au trecut, majoritatea investițiilor provin din Europa occidentală, în special din țările membre ale Uniunii Europene. Intrările de capital rămân neschimbate, cele trei țări (Polonia, Republica Cehă și Federația Rusă, în această ordine) absorbind două treimi din total (*vezi figura 1*). Nivelul ISD a crescut în Polonia și Ungaria (mai lent în Ungaria) și a scăzut în Federația Rusă și în Republica Cehă (aici în pofida unei creșteri continue a investițiilor în tenenuri). Cei 2,1 miliarde de dolari investiți în Slovacia anul trecut înseamnă aproape cât s-a investit în această țară în ultimii nouă ani, reflectând intrări masive de ISD în 2000. Iugoslavia, care este inclusă în statisticile Raportului Mondial al Investițiilor pentru prima dată, intrările de capital în 2000 au atins nivelul de 29 milioane dolari.

.../...

Pe ansamblu, ISD au fost dominate de tranzacțiile rezultate din procesul de privatizare, proces care va continua să dețină un loc important în intrările de ISD în regiune cel puțin până în anul 2002. Achiziționarea în 2000, de către France Telecom, a pachetului majoritar de acțiuni (contra sumei de 4 miliarde dolari) la operatorul Telekomunikacja Polska (Polonia) a fost cea mai mare tranzacție și cea mai mare investiție străină directă în regiune de până acum. În restul Europei centrale și de est, privatizarea fie a avut un curs continuu (Ungaria), fie nu a început încă (Comunitatea Statelor Independente, unde nu a avut loc nici o privatizare de anvergură care să implice investitori străini). După 2002, procesul va fi, probabil, încheiat în unele țări care s-au detașat net de procesul de tranziție (în special Republica Cehă și Polonia). Aici, modelul investițiilor străine directe l-ar putea copia pe cel din Ungaria de astăzi, țară în care intrările de ISD sunt dominate de investiții suplimentare în terenuri și, fenomen în creștere, de fuziunile și achizițiile transfrontariere.

Indexul⁵ transnaționalității din țările central și est europene – publicat pentru prima dată în ediția din acest an a Raportului Mondial al Investițiilor --- depășește 10% din media anului 1999. Totuși, acest index are o valoare mai mică decât media în țările dezvoltate și în curs de dezvoltare (15%, respectiv 18%). În Estonia și Ungaria proporția a fost aproape de 25%, iar în Republica Cehă și în Letonia ea a depășit 15%, indicând un grad mai înalt de transnaționalizare. Pe de altă parte, o treime din țările analizate au înregistrat o media a indexului mai mică de 5%.

Anul trecut, nivelul ieșirilor de ISD din regiune (4 miliarde dolari) a crescut mai repede decât nivelul intrărilor, chiar dacă datele oficiale ale ieșirilor de ISD par să subestimeze nivelul real. Unele din tranzacțiile încheiate de companii din Federația Rusă, de exemplu, în vederea preluării controlului asupra unor firme din străinătate, fie nu sunt raportate, fie sunt menționate la alte capitole în balanțele de plăți. Când aceste ieșiri de capital sunt incluse în prognoze, Federația Rusă devine un exportator de capital important. În Ungaria, care se clasează pe locul II în topul ieșirilor de capital (după Federația Rusă), guvernul sprijină asemenea investiții. Mare parte din aceste tranzacții sunt îndreptate spre țările din regiune.

Tabelul 1. Cele mai mari 25 CTN ne-financiare situate în Europa centrală și de est, o clasificare după active străne, 1999
(Milioane de dolari și număr de angajați¹)

Clasificare după		Corporația	Țara	Industria	Indexul transnaționalității ² (%)					
Active străne	Transnaționality index ³				Active străne	Total	Vânzări străne	Total	Personal străne	Total
1	15	Lukoil Oil Co.	Federația Rusă	Petrol & gaze naturale	3 236,0	8 422,0	4 642,0 ⁴	10 000	120 000	29,8
2	1	Latvian Shipping Co.	Letonia	Transporturi	459,0	470,0	191,0	1 124	1 748	87,3
3	23	Hrvatska Elektroprivreda d.d.	Croația	Energie	296,0	2 524,0	10,0	780,0	15 877	4,3
4	12	Podravka Group c	Croația	Alimente & băuturi/ farmaceutice	285,9	477,1	119,4	390,2	501,0	32,6
5	6	Primorsk Shipping Co.	Federația Rusă	Transporturi	256,4	444,1	85,3	116,5	1 308	59,4
6	6	Gorenje Group	Slovenia	Aparatură electrocasnică	236,3	618,1	593,3	1 120,6	590,0	33,3
7	8	Far Eastern Shipping Co.	Federația Rusă	Transporturi	236,0	585,0	134,0	183,0	263,0	38,8
8	7	Pilva Group	Croația	Farmaceutice	181,8	915,9	384,7	587,6	2 645	39,7
9	10	TVK Ltd.	Ungaria	Produse chimice	175,4	553,2	248,9	394,3	927,0	37,5
10	2	Molokov a.s. c	Republica Cehă	Comerț	163,6	262,5	260,2	349,1	576,0	64,8
11	19	Skoda Group Plzen c	Republica Cehă	Diverse	139,1	973,4	150,7	1 244,5	1 073	10,6
12	4	Atlantska Plovidba d.d.	Croația	Transporturi	138,0	154,0	46,0	46,0	..	63,2
13	21	MOL Hungarian Oil & Gas Plc.	Ungaria	Petrol & gaze naturale	126,3	3 131,0	582,4	3 129,6	833,0	20 684
14	9	Kika d.d.	Slovenia	Farmaceutice	120,7	447,0	209,0	283,0	429,0	38,1
15	3	Adria Airways d.d.	Slovenia	Transporturi	116,3	129,2	103,4	104,6	19,0	597,0
16	20	Petrol d.d.	Slovenia	Petrol & gaze naturale	90,4	574,9	105,7 ⁵	924,4	75,0	235,6
17	16	Slovnaft a.s.	Slovenia	Petrol & gaze naturale	82,8	1 367,1	627,5	1 035,7	119,0	7 540
18	5	Zalaker Ártia Rt.	Ungaria	Zgură & produse refractare	69,0	125,0	39,0	64,0	2 022	3 066
19	18	Matador j.s.c. c	Slovenia	Cauciuc & mase plastice	51,9	305,0	34,0	203,4	5,0	3 878
20	13	Malev Hungarian Airlines Ltd.	Ungaria	Transporturi	43,3	206,3	274,1	367,5	49,0	3 162
21	22	KGHM Polska Miedz SA	Polonia	Minerit	34,0	1 266,0	265,0	1 155,0	25,0	28 300
22	14	Croatia Airlines d.d.	Croația	Transporturi	29,9	288,6	60,2 ⁶	77,9	39,0	842,0
23	25	Elektrim SA c	Polonia	Diverse	21,0	1 228,0	42,0	874,0	62,0	26 475
24	24	Petrom SA National Oil Co.	Romania	Petrol & gaze naturale	19,0	2 970,0	211,0	2 041,0	67,0	82 094
25	17	Intereuropa d.d.	Slovenia	Comerț	16,0	168,0	17,0	136,0	511,0	2 103
		Medie			265,0	1 144,2	377,4	1 068,1	1 011	15 254
		Modificare (%)			19,7	3,3	36,2	8,3	64,0	0,8

Sursa: UNCTAD, Raportul Mondial al Investițiilor 2001.

^a Pe baza răspunsurilor la sondaje.

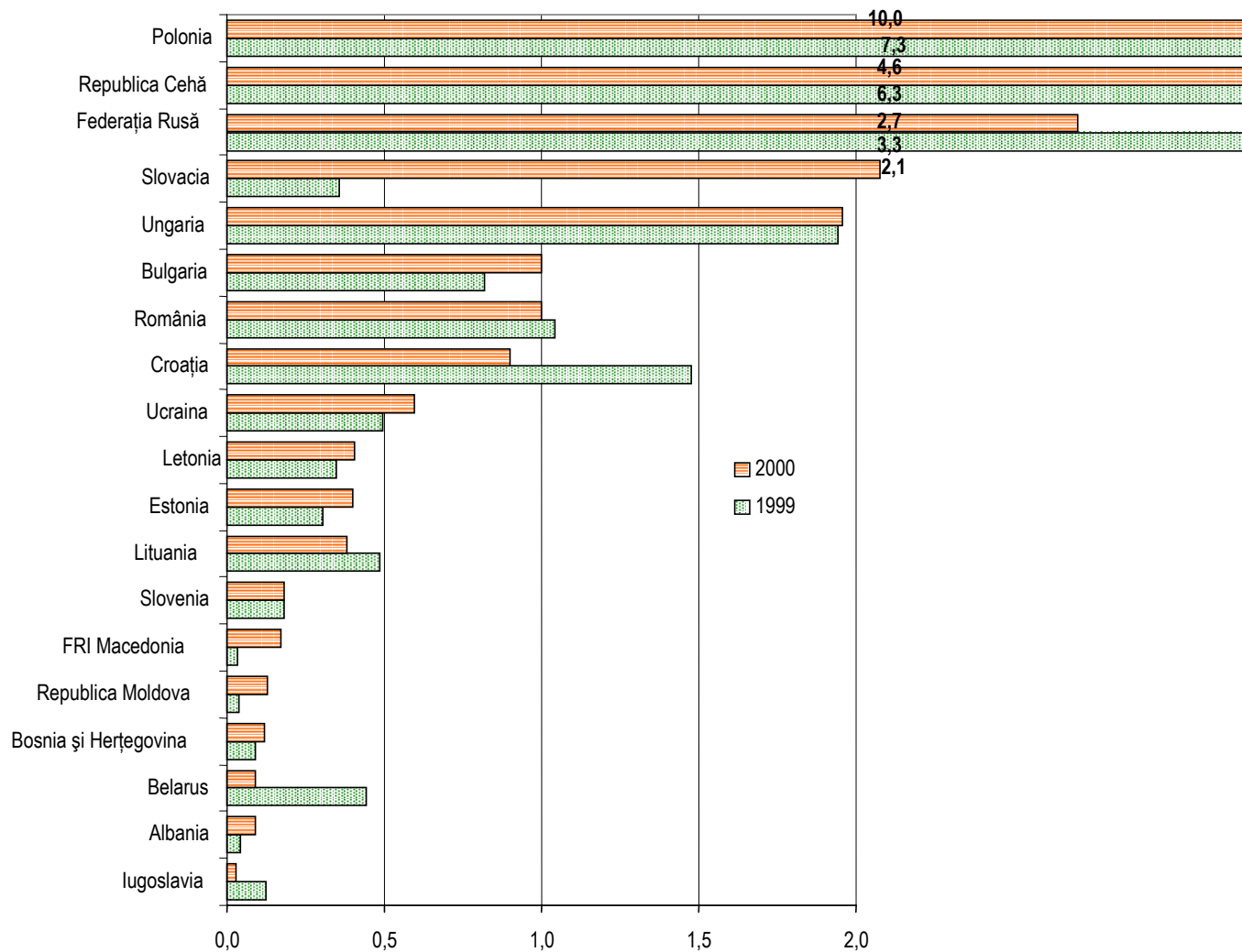
^b Indexul transnaționalității se calculează ca medie a trei factori: active străne la total active, exporturi la total vânzări și angajați străni la total angajați.

^c date din 1998.

^d Inclusiv exporturile firmei mamă

^e Medie neponderată

Figura 1. Europa centrală și de est: intrările de ISD, 1999 și 2000*
(miliarde de dolari)

Sursa: UNCTAD, baza de date ISD/CTN .

UNCTAD, Raportul Mondial al Investițiilor 2001.

^a Clasificare făcută pe baza amplitudinii influxurilor de ISD în 2000.

**Acest comunicat de presă, precum și informații despre lansarea Raportului Mondial al Investițiilor (inclusiv extrase din Raport), pot fi găsite pe Internet la adresa:
<http://www.unctad.org>**

---

¹ Corporațiile multinaționale cuprind firmele-mamă și filialele acestora din străinătate: o companie mamă este definită ca fiind cea care controlează activele altei sau altor entități din țară sau din mai multe țări, altele decât cea pe teritoriul căreia a fost înființată, de obicei prin deținerea unei părți din capitalul social. În acest context, de obicei se consideră suficientă deținerea a cel puțin 10% din capital pentru a fi garantat controlul asupra activelor.

² Raportul Mondial al Investițiilor (The **World Investment Report 2001: Promoting Linkages** Sales No. E.01.II.D.12, ISBN 92-1-112523-5) poate fi obținut contra sumei de 49 USD sau la un preț special de 19 USD pentru țările în curs de dezvoltare și cu economii în tranziție, de la Departamentul Publicații al Națiunilor Unite, Secția Vânzări, Palais des Nations, CH-1211 Geneva 10, Switzerland, fax: +41 22 917 0027, e-mail: unpubli@un.org, Internet: <http://www.un.org/publications>; sau de la sediul din New York, Two UN Plaza, Room DC2-853, Dept. PRES, New York, N.Y. 10017, USA; tel: +1 212 963 83 02 or +1 800 253 96 46, fax: +1 212 963 34 89, e-mail: publications@un.org.

³ "Investițiile străine directe" – noțiunea este definită ca fiind investiția ce implică controlul managerial al unei entități rezidente într-o economie de către o corporație rezidentă în altă economie. ISD implică o relație pe termen lung, reflectând un interes de durată al unui investitor într-o entitate străină.

⁴ Europa centrală și de est include Albania, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Ungharia, Letonia, Lituania, fosta republică iugoslavă a Macedoniei, Republica Moldova, Polonia, România, Federația Rusă, Slovacia, Slovenia, Ucraina și Republica Federală Iugoslavia.

⁵ Indicele transnaționalității (al economiilor gazdă) este calculat ca medie între următorii patru indicatori: intrările de ISD ca procent din formarea capitalului fix brut; influxul de ISD ca procentaj din PIB; valoarea adăugată a filialelor străine ca procentaj din totalul național al valorii adăugate și personalul filialelor străine ca procentaj din personalul total.